

नागेशभट्टविरचिता

परमलघुमञ्जूषा

पाठः १० – २९.०३.२०१७

लक्षणापुनरावर्तनम्, व्यञ्जनानिरूपणम्

मङ्गलम्

येनाक्षरसमाम्नायम् अधिगम्य महेश्वरात्।
कृत्स्नं व्याकरणं प्रोक्तं तस्मै पाणिनये नमः॥
वाक्यकारं वररुचिं भाष्यकारं पतञ्जलिम्।
पाणिनिं सूत्रकारं च प्रणतोऽस्मि मुनित्रयम्॥
शिवं नत्वा हि नागेशेनानिन्द्या परमा लघुः।
वैयाकरणसिद्धान्तमञ्जूषैषा विरच्यते॥

लक्षणानिरूपणम्

- लक्षणा नाम का?
- गौण्याः शुद्धायाश्च लक्षणायाः को भेदः?
- लक्षणायाः जहत्स्वार्थात्वम् अजहत्स्वार्थात्वं च सोदाहरणं निरूपयत।
- लक्षणा कैः सम्बन्धैः ज्ञायते? सोदाहरणं विवेचयत।
- लक्षणाबीजं किम्? समर्थयत।

लक्षणानिरूपणम्

- वाक्यलक्षणा नाम का? किमुदाहरणम्?
- लक्षितलक्षणा नाम का? किमुदाहरणम्?
- प्रयोजनमाश्रित्य लक्षणाभेदं निरूपयत।
- वैयाकरणमते लक्षणा अस्ति उत न? साधयत।
- शक्तेः प्रसिद्धात्व अप्रसिद्धात्वञ्च विमृशत।